

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]
eua[n]gelia to||tius anni**

Mazzolini, Silvestro

Hagenaw, M.dxvi.

VD16 M 1751

Feria vi. post dominicam iij Aduentus. Textus eua[n]gelij Lu. primo. ca.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70365)

eres habuit yfros: ex qz qlibet vnā ge-
nuit fillā noie Mariā. Et p̄mā q̄ chim
peperit genuit ex Joachīm: q̄ fuit d̄ trī
bu Iuda. Unde versus. Anna soler dicit
eres conceptisse maris: Quas genuere
viri Joachi/leophas/salomeq;. Has
duxere viri Ioseph/alpheus/zebedeus.
P̄mā parit chim: Jacobū sc̄da m̄noze:
Et Ioseph iustū pepit cū Simōe Iudā.
Tertīa maiorē Jacobū volucrem q̄ so
annē. Finalt̄ aut̄ angel⁹ cōcludit p̄gini
dicēs. (Quia nō erit ipossibile ap̄d deū
omne p̄bū.) De⁹ em̄ fm̄ doctrinā sc̄toꝝ
p̄or om̄e qd̄ p̄radictionē nō implicat:
ista aut̄ sola q̄ implicat p̄radictōez de⁹
nequit: s̄ talia nō possunt mēre cōcepti.
z si possint ore p̄ferri: vt testat̄ Aristo.
liij. Metaphysice. puta q̄ aliquid sit z
nō sit: z p̄sequēter talia nō possunt dici
p̄bū cordis. i. conceptus. Deus ḡ quāuis
nō possit p̄radictioia tamē p̄or oē ver-
bum. i. om̄e qd̄ cōcepti p̄or ab homie vel
angelo/vel etiā a seip̄o. Auditis ḡ h̄s
v̄rgo mentē suā cum summa deuotiōe
submisit deo. Amb. vide hūilitatē vir-
ginis: vide deuotiōne. Sequit̄ em̄: (Di-
xit aut̄ Mariā: Ecce ancilla dñi.) An-
cilla se dicit que mater eligat̄: nec repē-
tina exaltata est p̄missiōe. Virē em̄ hu-
milit̄q; paritura: hūilitatē debuit etiā
sp̄a p̄ferre. Nec ille. Orant̄ aut̄ vt dñs
dignaret̄ implere q̄ dixerat: dicēs. (Fi-
at̄ mihi fm̄ verbū tuū.) Et tunc statim
ch̄s fuit in ei⁹ ventre cōceptus z ange-
lus fm̄ Bedam celum reperit̄.

Horat̄ in p̄dicer de multz instrui-
mur q̄ Eusebi⁹ sub h̄s p̄bis icludit vi-
cēs. Al̄ aliud quoddā i p̄nt̄ fm̄oe vir-
ginis extoller ap̄icib: h̄c quidē cōstan-
tīa: h̄c obedere p̄mptitudinē: al̄ q̄ nō
allecta est tam splendīdis z arduis per
maḡnū archangelū p̄missis pollicitis:
al̄ q̄ nō excessit modum in dando in-
stantias: s̄ equaliter canit Eue leuita-
tē z Zacharie inobedientīa: mihi autē
humilitatē p̄funditas nō minus cōspicit̄
tur adm̄trada. Nec ille.

Feria. vi. post dominicam s̄ij
Aduentus.

Textus euāgelij Lu. p̄mo. ca.
Ergens Maria abiit i
montana cū festinatōe
in ciuitatē Iuda. z itra
uit i domum Zacharie
z salutauit Helisabet. Et factū
est vt audiret salutationē Mari-
e Helisabet exultauit infans
in ytero eius. Et repleta est spi-
ritusctō Helisabet: z exclama-
uit voce magna z dixit: Benedi-
cta tu in mulierib: z benedict⁹
fructus ventris tui. z vnde mi-
hi hoc vt veniat mater domini
mei ad me. Ecce enim vt facta
est vox salutationis tue in auri-
bus meis exultauit in gaudio
infans in ytero meo. Et beata
que credidisti quoniam p̄ficien-
tur ea q̄ dicta sunt tibi a domi-
no. Et ait Maria: Magnificat
anima mea dominū. Et exulta-
uit spiritus meus in deo saluta-
ri meo.

Ergens maria abiit
in montana zc. Lu. j. Sic
dicit Lucas post q̄ angel⁹ ha-
buit virginit̄ cōsensuz d̄scel-
ab angelo fm̄ Ambro. q̄ Helisabet cō-
cepisset: statim p̄re gaudio ad visitanduz
illam perrexit: vt tangit̄ in p̄sent̄ euā-
gelio. In quo sunt tria puncta q̄ s̄nt vlt̄
sitatio/exultatio/z gratiatio. Quan-
tū ad p̄mū dicit̄: (Ergens aut̄ Mari-
a) a quiete oionis et p̄reparatiōis: cui i
sua camerula vacās cū deo z angel⁹ ver-
sabat̄. (abiit i montana) iudee: vbi erat
hierlm: (cū festinatōe) z hoc p̄pter gau-
diū fm̄ glo. vel qz Iesus fm̄ Orige. se-
stinabat̄ sacrificare Joannē adhuc existē-
tē in ytero. Vel fm̄ Amb. ne d̄tu mora-
ret̄ in publico: qz. i. p̄go solitudinē vaca-
re solita erubesceret i publico (i ciuitate
Iuda) Nec ciuitas fm̄ Bedā z mag-

Feria sexta post do. III. aduen.

hsto. est hierlm. Un vt idē mō dīc: hie
 Iuda stat p regno z nō p tribu: qz hie/
 rusale nō fuit i tribu iuda s; Bēlamīn.
 Et reuera confīta iude et Bēlamīn
 trāsībāt p hierlm: vt p̄z Josue. xv. z. x/
 vij. s; tñ maior ps ciuitat; erat in tribu
 Bēlamīn: z minor i tribu iuda. (z in
 trauit i domū Sacharie) vt fuit p̄z
 gnāri Hellsaber. fm Amb. z glo. Vel
 fm Chryf. vt cōferret eū Hellsaber qe
 hīs ita mīrādīs q̄ alijs dīcere nolebat.
 Tū qz fidē n̄ adhibuissent. Tū qz dīxīf
 sent eā suū velle palliare pctm. Unō vt
 ait Brec. Ad solā cōfugit Hellsaber.
 Un̄ subdīf (et saluauit Hellsaber)
 Moralt̄ Maria cōceptēs Iesum. i.
 aīa penitēs statim vadit in montana. i.
 ad puerfatiōez celestē: i. ciuitatē iuda. i.
 p̄fīentīū dño. qz dño. i. vicario dñi sua
 pctā p̄fīet. Itē moralit̄ docent h̄ p̄gīes
 id qd̄ Amb. tradit̄ dī. Dīscite p̄gīes n̄
 demorari i placetis: nō altīs in publico
 mīssere fīdēs. Dīscite vos scēe mulier
 res sedulitatē quā p̄gnantib; debeatis
 exhibere cognat;. Mariā em̄ q̄ sola in
 intīmīs penetratib; p̄sabat: nō a publi
 co p̄gīntat; pudor: nō a studio aspiras
 montū: nō ab officio pl̄xtras itiner; re
 tardauit. Dīscite etiā p̄gīes hūilitatē
 Martē: vēit p̄pīnq̄ ad p̄tīmā: iunior ad
 seniorē: nec solū venit: s; z p̄or saluauit
 Decet em̄ vt q̄nto castior p̄go: rāto hu/
 millor sit: nouerit qz deferre sensorib;.
 sit magīstra hūilitat; in q̄e p̄fessio casti
 tat;. Dec ille. Quātū ad scdm̄ scēdū
 est: qz cītra istā exultatiōē p̄curfor; est
 dubitatio. Utz facta fuerit a deo p̄cur
 forē h̄ nesciēte/vel fuerit i eo mītraclōse
 acceleratus vsus rōnis z libe. arbitrii:
 Aug. q̄ ad Dardanū h̄ sub dubio vere
 līnq̄t dī. qz siue sic/ siue sic factū sit: vtrū
 qz diuīte oīporēte ascribēdū est. Brec
 p̄o expositoz sentit: qz Joānes tūc habu
 it rōnis vsū. At em̄ p̄pha parēte acu
 rtus vider z audīf/ saluataq; p̄phetatū.
 Dec ille. Idē videt̄ Amb. sentit: s; tñ
 h̄ nō dīc̄ exp̄sse. qz p̄ba et̄ facillit̄ p̄nt
 epponi ad oppositū sensum. Sanct̄ ar
 doctor tenet qz vsū rōnis tūc nō ha/
 buit/ aut lib̄erī arbitrii. vt p̄z. iij. p̄te. q.

xxvij. ar. vij. z h̄ idō. qz Aug. ad illā p̄e
 declinat: qz d̄r euangeliū. Exultauit in
 fans: z nō dīct̄: credidit. Exultare em̄
 etiā pecoz est. Iuxta illō ps. Dōtes
 exultast; sic arferes. Un̄ dī (et factū est
 vt audīuit saluatiōez Mariē Helisa
 ber/ exultauit i gaudio ifans i yfo et̄)
 Est aut̄ rursus sciendū: qz tñ q̄ttuoz
 fuerūt i ytero sc̄rificati. P̄tīm̄ ē ch̄s:
 vt p̄z Lu. j. Deide b. p̄go. Et lz h̄ sc̄ri/
 ptura nō dicat: tñ sic credidit: qz nō fuit i
 grā mīnor Hieremia vt Joāne. Ter/
 ti^o fuit Hieremias. Et q̄rt^o Joannes
 Et lz videat̄ Augu. dubie loq̄ ad Dar
 danū de hoz duoz sc̄rificatiōe. Tñ vt
 d̄r sc̄rūs Tho. vbi s̄. sic tenedū ē. qz de
 Hieremia dī Hierē. j. Un̄q̄ exires de
 vulua sc̄rificauit te. Et de Joāne Lu. j.
 Spūsc̄rō replebit̄ adhuc ex ytero m̄ris
 sue. Orige. Nō an̄ replet^o fuerat spū/
 sc̄rō: donec assisteret q̄ ch̄m gerebat in
 ytero. Tūc ar̄ z spū erat plen^o: z resulu
 tabat i parēte. Un̄ seq̄t. (z replera ē spū
 sc̄rō Hellsaber) Nō aut̄ dubiū est: qn̄ q̄
 tūc replera ē spūsc̄rō/ p̄p̄ filiū sit reple/
 ta. Hec ille. Dī aut̄ replera: qz magnus
 imper^o amoris z spūsc̄rōis inuāsit eam
 qz ad istū effectū p̄currit Joānes: et p̄
 sentia ch̄i: z ip̄a oīo p̄gīnis saluans.
 Saluatio em̄ icludit̄ dep̄cātiōē z pe
 ritōnē aliquā p̄ saluato. Iō subdīf: (z
 exclamauit voce magī) cordis z op̄is (z
 dīx̄t. B̄ndicta tu inter mulieres) id est
 sup̄ oēs m̄lieres. Origenes. Nulla em̄
 fuit vn̄q̄ tante gr̄e particeps: aut esse
 possit. Un̄ em̄ diuīni germinis parēs
 est vn̄ica. Hec ille. (z b̄ndict^o fruct^o vē/
 tris tui) fm Theo. idō ē b̄ndict^o: qz sine
 pctō p̄cept^o. Ideo q̄ illud sublūgit. qz
 alle sc̄rē femine genuerūt filios q̄dez/ s;
 nō sine pctō. Vel fm eundē: idō h̄ sub/
 lūngit. q̄st assignando causam b̄ndict^o
 onis Mariē inter omnes m̄lieres. Nā
 in sc̄ptura aliq̄n vt dīc̄ idem: lz z: stat. p.
 qz. Sciendū p̄o ex sc̄rō Tho. Ro. xij.
 li. iij. qz b̄ndicere p̄tingit trīpl̄. s. enūc/
 atīue laudādo/ z imperatiue causādo
 bonū i p̄sona b̄ndicta/ z opratiue desī/
 derādo. Licz igit̄ imperādo solus deus
 benedicat p̄ autoritatē et sacerdos p̄

ministrū. tñ pmo nō possumus deū z
 creaturā bñdicere: z ab eisdē bñdcti. Et
 silt tertio mō: lz deo pprie nō optemus
 bonū nisi extrinsece optādo gliaz et in
 creatura cū sciam⁹ illū oīa habere q̄ ha
 bere pōt. sed zgaudem⁹ et. Sic q̄ parz
 quō bñdctio cōperat z p̄gini z fructui
 eiusdē. Fructū autē v̄trīs Mariē dñm
 dixit fm Origenē. Un sequit⁹ (z vñd h
 mibz vt veniat maf dñi mei ad me) fm
 Amb. h nō dīc q̄ si ignozans: cum sciret
 esse spū sancti opus/ vt sanctificaret p̄
 cursor: sed vult dīcere se hoc nō pmeru/
 isse. Sequit⁹ (ecce em vt facta est vox sa
 lutationis tue in auribz meis: exultauit
 in gaudio infans i vtero meo. (Ista ex
 ultatio vt dīctum est fuit diuinitus in
 infante: nō humanit⁹ ab infante p̄ vsuz
 ratiōis. (z beata que credidit: qm̄ p̄f
 ctentur ea que dīcta sunt tibi a dño) Ex
 his autē parz fm Orige. q̄ Hellsabet
 fuit tacra a spū p̄phētico de p̄terito z d
 p̄sentī: z de futuro: qz cognouit Mariā
 am credidisse angelo: z esse redemptor
 matrē/ quē vocauit dominū suum: z p̄fi
 ctenda esse diuina p̄missa. Quāuis pos
 ser dīct: q̄ ex leticia Joannis arguitiue
 cognouit adesse eū cui⁹ fm angelū erat
 p̄cursor: z h̄ inspiratiōe diuina: lz nō p̄
 p̄phētica. Prīmū tñ est meli⁹: qz dī fuisse
 repleta spū s̄cto. Et dīc glo. q̄ repleuit
 eā fili⁹ suus: nō qdē auroitate vt deus
 aut ministrer vt exhibēs sacramenta:
 nec merito vt ieiunans. p̄ aliq̄: sed p̄ulle
 glo. qz. s. de⁹ repleuit matrē grā filij. i.
 vt esset idonea mater carī filij. vt videt
 velle Gor. Dixit autē Mariā brām q̄
 credidit/ eo q̄ fides valeat fz Gor. ad
 mltā. Dno ad cognoscēdū vsua: sic lux
 ad vidēdū colorata. Esa. viij. fm aliā lit
 rerā. Nisi crediderit⁹ n̄ itelliget⁹. Secdo
 ad defendēdū cognita: sic noticia ad de
 fendēdū vera. Ps. Credidi p̄f qd̄ locu
 tus sum. Eph. vi. In oibz sumētes scu/
 rā fidei. Tertio ad impetrādū miracra
 sic p̄sentis ad p̄rabēdū iugra Jo. xj.
 Si crediderz videbis mirabilia. Unde
 etiā hodie deuori vidēt mirāda: q̄ incre
 duli videre nō merent⁹: qz sez nō credūt
 eū tamē habeāt sufficientē causam cre

dendī. vt pote qz vident miracra aposto
 loz z christi i suo effectu: id est subiuga
 rione Rome z romanī imperij: z mun⁹
 dī p̄uersione: z aposto loz ac euāgelista
 rū atqz doctoz p̄scriptiōne: qz si genti
 libz idolatris p̄scribentibz historias fil
 des adhibetur: quare nō adhibeat⁹ chri
 stianis: maxime talibz quales p̄dcti fu
 erūt. Quarto ad sustinēdū aduersa: sic
 firmū fundamētū ad standū p̄tra tem
 pestuosa. Sap. xvj. Sermo tuus hos q̄
 credūt in te p̄firmat. Et. ij. Tim. j. Pa
 rtor z nō p̄fundoz. Scio em̄ cui credidit
 z cere⁹ sum. Quito ad viuēdū i grā: sic
 radit ad viuificandū ar busta. Abacuk
 ij. Iust⁹ in fide viuūt. Sexto ad vitandū
 dū p̄cula extrema: sicut aspectus faculi
 ad vitandū illd̄ Joā. xj. Omis q̄ vult
 z credit i me nō moriet⁹ i eternū. s. mori
 te ifernali. Et licz hoc faciat fides for
 mata charitate: tamē etiā informis ma
 xime ad hoc p̄fer: sicut ad recedēdū a
 malo. Septimo ad lucrādū gaudia et
 na: sicut adoptatio in filiū ad habendū
 bona paterna Mariē vlti. Qui credit⁹
 derit z baptizat⁹ fuerit saluus erit.

Doraliter docemur q̄ aia p̄cipiens
 Jesum z in alra se recepēs p̄ p̄templā
 rione: z sanctā siue celestē cōuersionē
 letificat Hellsabet z Joannē. Hellsa
 bet em̄ interpretat⁹ dei mei salus: z si
 gnificat deum saluatozē. Joannes p̄o
 interpretat⁹ cui datū est vel in q̄ est grā:
 z significat angelos z alios beatos ha
 bentes gratiaz cōsummatā: qui omnes
 super sanctitate nostra letant.

Quātū ad tertiu est sciēdū q̄ p̄uene
 rūt antequi patres qm̄ aliq̄ bñficiū sin
 gulare recipiebāt a deo: facere cantcū
 aliq̄ ad gratias reddēdas. Un̄ sumer
 sis egyptijs i mari rubro: cātauit Ma
 ria soroz Moyſi cantcū dīcēs. Cante
 mus domino Exo. xv. Similiter An
 na mater Samuelis cū esset steril can
 tauit p̄ Samuele filio dīcēs. Exultauit
 cor meū i dño. j. Reg. ij. c. Silt cantad
 uſt Zacharias p̄ Joāne dīcēs. Benedi
 ctus dominus deus israel. Lu. j. Et silt
 milititer mlti alij. Unde z qdaz dīcūt: q̄
 p̄p̄tea egrorauit Ezechias vsqz ad mor

Feria. VI. post dñicā. III. aduē.

tem. iij. Reg. xx. quia tanq̄ Ingrus nō cantauit domino quādo p̄stravit exer- cituz innumerabilē Sennacherib. iij. Regū. xix. Sic etiā brā uirgo cantauit Ideo dicit (z ait Maria) Istud est uir- tualit̄ titulus cantici. Inritulat̄ em̄ can- ticz; Marie (Magnificat̄ ania mea dñm) quasi diceret. O Hellsaber / tu me magnificas: sed ego magnifico: id ē laudo dñm / attribues ei? bonitati oia bec. Vel fm̄ Grecū: ania Marie dñm magnificat: quādo ip̄a seip̄am fructib; bonozū opez ad dei laudē exornat. Uñ dicit Orige. q̄ deus in se neq; magnifi- car: neq; dimīnui p̄t. sed dicit magnifi- ficari magnificata sua imagine. i. ania. (z exultauit) Exultare extra salire est: z significat̄ inenitratē gaudij tantā est: se yr non possit in secreto clari: sed s̄ gn̄is maifestet (spūs meus). i. aia mea fm̄ Basilii. Sciendū est em̄ q̄ yr col- ligit̄ ex sc̄to Tho. j. q. xxxv. ar. j. di. x. z iij. cōtra ca. xvij. ly spūs impositū est ad sc̄andam subilitatē nature alicui? q̄ subilitas atredidit p̄ remotōne a ma- teria. vñ p̄pter subilitatē incorporea. i. deū / angelū / z aiam dicit̄ spūs. Inde est etiā q̄ amantes z concordēs dicit̄ esse sp̄ratos / vel vn̄us sp̄ritus: quia etiā dicit̄ eos esse vn̄ cor z vnā ani- mā. dicente Aristot. ij. Eth. q̄ p̄ritum est amicorū vnā animā in duob; corpib; esse. Corpa etiā aliq̄ p̄pter subilit̄ tatem dicit̄ spūs: yr aer. z q̄dam alia corpa in animalib; ex altmētis generata. Et inde est q̄ attractio aeris z expulsio dicit̄ inspiratio z respiratio. Et inde et- vent? dicit̄ spūs. Et yr dicit̄ est subili- lissimi vapores p̄ q̄s aie p̄tus diffundit̄ tur ad corpis pres. Igit̄ beata ygo h̄c sp̄m dicit̄ aiam q̄trum ad p̄tem supiorē .i. yr est intellectualis: z comunicat̄ cuz angelis (in deo) In hoc ygo docet su- um decātare: z suū gaudij nō eē vanū: sed esse in deo. i. de deo. Logit̄as em̄ di- uinā p̄teratē z bñficiū exhibitū a deo: z exhibendū humano generi: gaudēs de suo z altoz sp̄iali bono: exultauit (salu- tari meo) Salutare idē est qd̄ saluatoz. Et in hoc ip̄a dicit̄ ebim p̄ se q̄q; venisse

morituz. Uñ ch̄s dicit̄ redēproz oim. Deinde subiūgit̄ cām sue laudis z ex- ultatōis dicens (quia respexit̄ humilē tarē ancille sue) Humilis dicit̄ q̄si hu- mi acclius siue ad terrā inclinat̄. Hu- milis est q̄ aliq̄s duplr. Vno modo per- frute se sp̄ore p̄t deū depmendo: z de se nō p̄sumēdo maḡ. Isto modo humi- litas est virtus: z hūilis p̄ruosus. Alio modo aliq̄s est hūilis p̄ necessitatez: yr quia est paup̄ vel tribular? : z iste nō est p̄ruosus: qz ip̄e nō seip̄m humiliat. vñ veri? dicit̄ humiliat? q̄ hūilis: nec hu- milltas isto mō est p̄tus. Isto mō loq̄- bat̄ Daniel. iij. ca. dices. Humiles su- mus in vniuersa terra hodie p̄pter pe- cā nostra. Beata ergo ygo fm̄ Grecū ex- postozē. z Augu. z Origen. Bedā. et Bernar. z cōmuniter fm̄ omēs: loquit̄ de humilitate que est p̄tus. Uñ sensus est. Bene laudo z merito exulto: qz d̄s respexit̄. i. approbauit̄ humilitatē ancil- le sue: ex me sumēdo carnē. Nec ista dicit̄ ad sacrantā: sed ad oñdendā p̄ritatem / ad dei laudē z cōmendatōne humilita- tis. qua yr dicit̄ scri / plus fuit̄ dispost̄ ta yr esset dei mater: q̄ ex quacūq; alia p̄tute. Possū? autē etiā exponere de humilitate secūdo modo: que est q̄dam modicitas et obscuritas. Brā em̄ ygo erat modica et obscura quo ad homies mūdī qui eius merita nesciebāt: sed d̄s exultauit̄ eam sup̄ omēs mulieres. Iō dicit̄. Uñ laudo z merito exulto: quia deus respexit̄ oculo pietatis z clementie humilitatē: id est modicitatē z obscuri- tatem ancille sue. Scdm̄ aut̄ vtrūq; ex- ponendi modū merito subiūgit̄ q̄daz eius p̄beria de futuro: cum dicit̄ ecce em̄ ex h̄) id est ab hinc / seu ex h̄ tempe. vel ex h̄. i. p̄pter hoc bñficiū qd̄ d̄s mih̄ cōtulit̄ (Beatā me dicent omēs ḡnat̄ ones) non solū fidelij: sed z infidelij. non hebrat̄oz: sed etiā lat̄noz z gre- corum. Sciendū em̄ q̄ ḡnat̄to aliquādo sumit̄ pro p̄lo. yr si dicam? iudeos es- se vnā ḡnat̄dem: z gētilēs aliā: z ch̄ta / nos aliā. Aliq̄n̄ p̄o sumit̄ pro crate: ma- xime q̄ cōsueuit̄ vn̄ h̄o durare. sic Beñ. xv. di. Bñficiōe quarta reuertent̄ h̄c.

Et utroque modo loquitur homo. Nam magnificabitur in populo dei quod diu durabit ista vita et futura: et sicut magnificabitur ab omnibus populis. Nam saraceni in suo alchorano habent scriptum: et sic per verba Nabumethi: Dixit enim angelus ad Mariam. O Maria deus elegit et purificauit te: et elegit te super mulieres seculorum. Et infra alia ad laudem eius. ut potest quod eius filius fuit verus propheta: et quod viuus celum ascendit: et quod venturus est iudicare viuos et mortuos: et sic. Unde apud eos blasphemias eam fuisse puniuit. Iudei quoque perfidi blasphemant eam multipliciter. Primum quod dicitur quod conuertunt. Secundo in scripturis quod in synagogis legunt quod illam laudant. Tertio laudant in fine seculi quod omnes conuertentur. Quarto laudant eam in suis historiis: quod iosephus iudeus valde magnificat filium eius. xvij. li. antiq. c. ix. di. Fuit istud tempus postquam Iesus sapiens vir: si tamen eum virum non minare fas est. Erat enim mirabilium operum effector: et doctor omnium eorum hominum quod libenter audierunt quod vera scilicet. Et multos quidem iudeorum/multos etiam ex gentibus sibi adiunxit. Christus hic erat. Hunc accusatione primorum nostre gentis virum/eum Pilatus in crucem agendum decreuisset: non deseruerunt hi qui ab initio eum dilexerunt. Appuit enim eis tertia die iterum viuus: secundum quod diuinitus inspirati prophete: vult hec vel alia de eo innumera miracula futura esse predicterant. Sed et in diem hodiernum christianorum quod ab ipso nuncupari sunt: et nomen perseuerat et genitum. hec ille. Propter tales ergo laudes letatur homo non inaniter: sed in quantum in talibus laudibus resultat honor dei et bonum animarum. Subdit autem secundum Theophrastum. eam quod laudanda foret dicitur. (Quia fecit mihi magnum Theophrastus. Que tibi magnum fecit: Credo ut creatura ederes creatori: famula dominum genitricem: ut per te mundum deus redimeret: per te illuminaret: per te ad vitam reuocaret. hec ille. Vel secundum Titum (fecit ei magnum) ut esset homo et mihi non cuiuscumque: sed dei. hec enim est vera et catholica sententia. Maria est vere et proprie mater dei. ut patet per scriptum Theophrasti. pre. q. xxxv. r. q. xxv. et. ij. dist. ij. et. ij. contra cap. xliij. Subiungit autem quis ista fecerit: quod est ille (quod potens est) sed simpliciter sine limitatione. i. omnipotens (et

secundum nomen eius) non ratione syllabarum. ut dicitur Hila. sed ratione rei facte. Est enim sanctus deus in se et effectiue: quod alios facit sanctos. vnde dicitur scriptura sanctorum. Sicut enim docet scriptura Theophrasti. ij. q. lxxxj. art. vij. Sanctitas dicitur duo. Primo dicitur in mundicia a peccato: quod patet. Nam agnos grece: quod latine dicitur sanctus. ab a quod est sine: et agnos sine ge (ut alijs placet) quod est terra. Et scriptura latine secundum Iuliano. dicitur quod sanguine tinctus. sanguine inquam hostile ad purificandum. Secundo dicitur firmitate. Unde antiq. dicebatur sancta que ita erant lege munita/ut nullo modo liceret ea violare. Deus ergo est sanctissimus: quod nec habet/nec habere potest iniquitatem. Deinde beata homo conuertit se secundum Bedam a spectatilibus donis ad generalia dicens (et misericordia eius a penitentia in gentibus) id est secundum eundem Bedam. non solum mihi contulit deus dona: sed omni tempore usque in eternum largitur beneficia. Sed ista beneficia non exhibet omnibus: secundum grecum expositorem: sed (timetibus enim) quod. s. in timore casto et filiali futunt deo. Sed ista perba greci oportet intelligere de collatione gratie et gratie. Nam deus malis multa prestat alia beneficia: tam quod ad bona fortune quam quod ad bona nature. Quia homo non omnes timet deum. Ideo homo per homo prophetando de futuro/et tamen vrens homo preteriti temporis: eo quod talia ita habet certa/acti pacta iam fuissent: subiungit. (Fecit potentiam in brachio suo) .i. christo/ seu filio suo secundum Theophrastum. et Bedam. Deus enim pater per filium operatur sicut homo per brachium. Vel verbum dei dicitur brachium secundum alios. quia sicut brachium est a corpore: et manus ab utroque: ita filius et a patre: et spiritus sanctus ab utroque. In christo ergo fecit potentiam deus: quod eum fecit potentem. Vel per potentiam intelligitur effectus potentie: pura victoria de inimicis quam deus fecit in brachio. i. per brachium suum per quod omnia facta sunt. In brachio igitur suo. i. in christo fecit potentiam. i. opera mirabilia. Primo mundum creans: quia omnia per ipsum facta sunt. Iosaphat. sicut artifex facit scutellam de luro per conceptum suum. filius enim dei est conceptus/ seu per uerbum patris. Unde Esa. xlvij. Manu mea fundauit terram: et dextera mea mensa est cetera

Feria sexta post do. III. aduen.

los. Et Eccl. xxxvij. In brachio suo for-
mabit iurā. Secūdo diaboli z suos de q̄
tēdo a regno qd sup hoies sibi p tyrān-
tē usurpauit. Ps. Tu humiliasti sicut
vulneratū supbū: i brachio tuo dispsti-
sti inimicos tuos. Tertio mōm redimē-
do nō solū a potestate diaboli: sed ab oi-
malo culpe: z finaliter etiaz pene. Ps.
Redemisti i brachio tuo populū tuum
Quarto ouem pditā in celū reporrāgo
Esa. iij. In brachio suo congregabit
agnos. Quinto torū mūdū iudicando.
Esa. vj. Brachia mea populos iudica-
būr: id est chīs z assessores i iudicio vni-
uersali. s. aplī z aliq̄ qui paupratē volun-
tariā seruauerūt. Sexto iudeoz regnū
euerēdo: z iudeos supbos z obstinatos
p mūdū dispergēdo. Un̄ subdit (disper-
sit supbos mente cordis sui) id est super-
bos in mente sua: quāuis haberēt hūil-
tatē ad extra: vt iudei: z marie pharisei:
hypocrite. Et p supbos fz Theo. z Li-
til. nō solū iudeos: sed etia demōes pos-
sum? intelligere quos chīs? moriēdo
stupauit z ab eis abstulit pdam: id est iu-
stos in inferno detentos detinētes de-
mones effugādo. Fere aut eadē senten-
tia sub alijs verbis subiungit: cū dī (de-
posuit potētes) id est potestate abuten-
tes. Potestas em̄ ē a deo: vt patet Ro-
ma. xij. sed abusus ei? a diabolo z ma-
licia hūana (de sede z exaltauit hūiles)
q̄ exponēs Cīrl. ait. Magna sapiebāt
demonēs z diabol? gentiliū sapiētes/
pharisei z scribe. Hos tamē deposuit z
erexit hūilitates se sub potētī manu dī:
dans illi p̄tutē calcēdi serpētes z scorpi-
ones: cūq; potestare inimici. Erant z
qñq; iudei prāte supbi: fz pstrauit hos
incredulitas: ex gentib; autē ḡbiles et
hūiles: p fidē ad apicem p̄cederūt. hec
ille. Vel fm Grecū. deposuit potentes
demonēs dīs de sede. i. de volūtate hu-
mana/ cui infederāt merito petri Ade.
z exaltauit hūiles. i. homies hūiliatos
a diabolo. Quod p̄o sequit (esurientes
impleuit bonis/ z diuites dimisit ina-
nes/ duplicē habet expositionē halem.
Primo em̄ exponit fm glo. et Basiliū:
de esurie z diuitijs corporalib; q; de? ple-

rūq; hūllat vnū z subleuat aliū: paupe-
rē facit cum q̄ erat diues. z dicit paupe-
rē. vt dixit Anna. j. Reg. ij. Alto mō ex-
ponit de esurie spūali: q̄ erat in toto mū-
do/ excepta Judea. Tor? em̄ mūd? esu-
riebar v̄itate diuine cognitōis: z illam
nō habebat cū seruiret idolis. Hac ve-
ritate erāt iudei pleni ppter septuras: z
dimissi sūt inanes p̄ infidelitatē/ va-
cui fidei v̄itate. Ecouerso/ gentiles esu-
riētes merito fidei sunt v̄itate repleti.
Post generalia aut bñficia spēalē deo
scendit p̄go ad incarnatiōez filij dei dī
cens (suscepit) Hoc aut triplē exponit.
Primo bñdicendo sic. Israel. i. pplus
israelitic?/ suscepit puez. i. Jesum chīs
suū. i. sibi pmissum/ z sibi spectatē mis-
sum z exhibitū. Et q; illū suscepit istē:
sō recordat? supple est misericōdie sue. i. illi
bi a deo repromisse z p̄sentiatē exhibē-
te. Iuxta illd Esa. ix. Paruu? nat? est
nobis z filius zc. Loquit em̄ i p̄sona il-
li? pplī z de futuro p modū p̄eriti p̄f-
certitudinē p̄phetie. Un̄ idē Esa. lxiij.
Discretionū dñi recordabor. Secūdo
meli? sic. Deus q̄ diuites dimisit ina-
nes: suscepit p incarnatiōez istē nō q̄st to-
tū illū pplm assumpserit: fz q; assūpse-
illam humanitatē chīs que fuit d semie
israel/ eo modo quo dicit apls Heb. c.
ij. Semē Abrae app̄hendit. Israel inq̄
quā puez suū: id est seruū humilē z obe-
diētrē. Et hoc q; ipse deus fuit memor
misericōdie sue. i. sibi cōsuere: et a se p̄mis-
se Abrae z semini eius. Isti duo modi ex-
ponendi possunt haberi a Gorra: sed ex-
ponit tertio optie: vt sit sensus fm Be-
dam z Basiliū. Deus suscepit ad amē-
ctētā z gr̄az (isrl puerū suū). i. pplm suū
daicū: qui in parte credidit/ z nō in to-
to: inquantū cum sibi p incarnatiōez sui
filij recōciliat: z nō solū ipm/ sed totū
mūdū. Est aut sciendū q; q̄libet habz
duplicē offensaz contra deum. Una est
cōmunis/ q̄ dicit offensa vel peccatum
nature: vt est p̄m̄ originale. Alia est p-
p̄tia q̄ dicit p̄sonalis: vt peccatū actua-
le. Deus ergo in chīs reconciliat sibi
metipi totū mūdū/ q̄ ad p̄mā offensaz
z q̄ ad sc̄daz sufficēter. q; passio chīs

fuit sufficiens satisfactio p oibz peccatis
actualibz factis aut factilibz z potigl/
nati. Nō aut reconciliavit sibi corū mōz
efficaciter. qz sanguis eius nō habz effi
caciā nisi in his q baptizant z quertunt
ad deū. Nō ḡ suscepit de^o totū populū
tū p reconciliationē efficacē: s; solū per
sufficiētē. Appellat tū brā pgo pplm
istū puez dei. i. hūllē et obediētē dicēs.
puez suū. hoc aut fac p secundaz regulaz
superi^o assignarā. qz scz cū bonis aliqñ
laudantur mali. Istam autē reconci
liationē z susceptionē de^o fecit p^o duo.
Primo ppter suam misericordiā. Secū
do propter pmissiōem quam fecerat
patribz: precipue Abrae: dicens Gen.
xij. In te. i. semine tuo benedicent vni
uerse cognatōes. Hec autē duo tangit
beata pgo dicens (recordat^o) id est ad
modū recordant^o se habēs (misēdie sue.
sic locut^o ē). i. reprōmisit (ad ptes nros)
scz pīarchas z pphas. Un subiungit
(Abraā z semini et^o) p semē ar ei^o. i. A
brae itelligit illi q sequit^o fidē Abraā
Quod aut subdit (in secla) referēdū est
ad illd qd dixerat: suscepit: qz vt dr gl. p
missio hereditat^o nllō fine claudet. Est
ḡ sensus (de^o recordat^o sue misēdie: sus
cepit istū puez suū in secla) i. i etnū (sic
locut^o est ad patres nros). i. sicut dixit.
(Abraam z semini et^o) Amen.

Sabbato post dñicā tertiaz
aduentus.

Textus euāgelij Lu. c. iij.

Anno qntodecimo im
perij Tyberij cesar^o p
curante pontio Pilato
iudeam tetrarcha aut
galilee herode. philippo aut
fratre eius tetrarcha ituree et
traconitidis regiōis. z lysania
ab iline tetrarcha. sub pncipi
bus sacerdotum Anna et Cai
pha factum est verbus domini
sup Joannē Zacharie filius in

deserto. Et venit in omnē regi
onem Jordanis p dīcās bapri
simū penitētie in remissionē
peccatorū: sicut scriptum est in
libro sermonum Esaie pphete.
Vox clamātis in deserto para
te viā domini: rectas facite se
mitas eius: omnis vallis imple
bitur: et omnis mons et collis
humiliabitur z erunt praua in
directa: et aspera i vias planas:
et videbit omnis caro saluta
re dei.

Anno quintodecimo
imperij cesaris. Lu. iij. Hic
incipit tertiū capitulū euā
gelij Luce. In q postq ege
rat de his que circa chīm z a chio facta
erāt vsq ad. xij. annū p rēmissis omibz
gestis eius a. xij. vsq ad. xxx. transit ad
narrandū ea que chīst^o gessit tribz vlt
timis annis vite sue. In pnti ḡ euā
gello tangunt trīa puncta: que sunt: tē
poris assignatio. p dīcatoris dicit^o
prio. et p dīcatoris explicatio.

Quantū ad p mū literaltē scēdū est
prio h; chionicas: q Tyberij successit
Otraulano augusto: sub q nar^o ē chīs
scz. xlij. anno iperij sui. Et sūb eodē
nar^o est Joānes bap. aū p dīm dīdū anū
August^o aut impauit. lviij. annis: z mē
sib; septē: fm D grm hīsto. Ex q p rē q
āno. xv. iperij Tyberij Joānes fuit. xxx
ānoz v l circa. Hoc aut ē tps p dīcatoris
debitū. qz tūc icipit vigere virilis etas
Un Joseph. xxx. ānoz erat qñ sterile cob
rā pharaōe Gen. xlij. z Ezechiel qñ ince
pit pphare Ezech. i. Scēdū ē scēdo q
h; hīstozias herodes ascalonca cū regē
ser i iudea. xxxvij. ānis moru^o ē. Sub
istō nar^o ē dñs: z iste pueros innocētes
occidit. Habuit ar sex hos filios. i. An
tīpatz ex doxide. Hūc et alexādū z art
stobolū ex Dariane v l merīame. Ista
Darianes fm Josephū fuit immēse
pulcritudis z castitat^o: z imense ab he
rede dilecta: h; salome soroz herodis su